

дыръ сънце-то и мѣсяца, що-то ни научило да прѣдугадвамы тѣхны-тѣ относителни положенія, до като отнело ужасы-тѣ на страшно-то затмѣніе, и ни научило съ радость да очаквамы неговы-тѣ настѣженія. Пѣть-тѣ на сънце-то и мѣсяца между звѣзды-тѣ былъ разглѣданъ и изучванъ до дѣто най-медленны-тѣ измѣненія на тѣзи свѣтила были забѣлѣнены и измѣрены.

Таквизъ сѫ быле богаты-тѣ плодове на трудолюбіе-то и постоянство-то, кои-то сѫ достигнали отъ отдаленны-тѣ народы на дрѣвностьта. Съ прѣимущество-та на тѣзи велики открытия и опытностьта на прѣминалы-тѣ вѣкове, естественно е да са ожида бѣръ успѣхъ, кога-то наука-та си е намѣрила убѣжище у смѣлы-тѣ, истичены-тѣ и любознательни Гърцы. Но този, кой-то са надѣва на това, ще са измами въ свойтѣ ожиданія.

Не че изслѣдванія-та сѫ са вършили съ по-малко постоянство или съ по-малка настойчивость; не че сѫ са употреблявали по-малко съвършени срѣдства, или по-малко могущественни таланты сѫ са посвѣщавали за тѣзи работи; но защо-то было достигнато до единъ много трудеиъ въпросъ. Епоха-та на открытие-то съ помощь-та на едно само наблюдение бѣрже отивала на свършиваніе. Лесно иѣщо е было да са брой чи-сло-то на дни-тѣ отъ едно пълнолуніе до друго; или да са наблюдава какъ иѣкоя планета описва свои-тѣ небесны кржове, като наченва отъ иѣкоя неподвижна звѣзда до завръщаніе-то си пакъ при сѫща-та звѣзда; или да са забѣлѣжатъ иѣны-тѣ спиралі, стжисванія и постѣжателни-тѣ и движенія; но съвсѣмъ друго было да са познаятъ причины-тѣ на тѣзи старанія и стжисванія и да имъ са даде ясно и удовлетворително разясненіе. Задача-та, коя-то са прѣдставила сега была слѣдующа-та: да са съединятъ всички фактове, съхранени отъ дрѣвность-та, всички движения, кои-то са прѣдставляватъ на небе-то, и да са приведжатъ въ простота и единство. Гърцы-тѣ философы, като наченемъ отъ Платона до исчезваніето на послѣдня-та философска школа, съзинавали, че това е истинна-та задача, и опитвали са да я рѣшатъ съ енергія и настойчивость, достойнъ за най-высоко чуденіе.

Да испытами сега причины-тѣ, кои-то сѫ спрѣли вървежа на астрономически-тѣ открытия, и да са повѣрнимъ мысленно двѣ хыяды години назадъ. Макаръ и да смы заобыколены отъ пълния блѣскъ на истината, привыкли на простота-та и красота-та, кои-то вече господствуваха всѣдѣ на небе-то, ный не смы въ състояніе да си прѣдставимъ истинно-то положеніе на онѣзи мѣжественни умове, кои-то, заобыколены отъ мракъ, мамяны отъ чувства-та си, свързвани отъ прѣдразсѫдцы-тѣ се продължавали борба-та, и най-послѣ одържали побѣда-та, съ плодове-тѣ на коя-то ный сега са наслаждавамы.

Най-внимателно-то и философско испытваніе небеса-та виждало са да привожда до прѣста-та истинна, че земя-та была центръ на всичко небесно движение. Въ съчетанія-та на блѣскавы-тѣ звѣзды иѣмало никакво измѣненіе. Отъ вѣкъ до вѣкъ, отъ тысяцелѣтіе до тысяцелѣтіе, неподвижно закрѣпены на свои-тѣ относителни положенія, тѣ извѣршвали свои-тѣ деноночни обрѣщенія около земя-та. Тѣ были даже неизмѣнни въ своя-та величина